

»Dekorativna«, glasilo delovne skupnosti Dekorativne, tovarne dekorativnih tkanin, Ljubljana, Celovška 280, tel. 54-241. Odgovorni urednik: Vladimir Kočevar, tisk: Tiskarna Ljubljana, Tržaška 42, Ljubljana. Po zakonu o javnem obveščanju (Ur. l. SRS 121-1/72) oproščeni davka na promet.

8 marec dan žena

8. marec je dan, ko se spomnimo in posvetimo posebno pozornost našim ženam. To je dan, ki je posvečen vsem ženam sveta, ki so se dolga leta borile za enakopravnost in za svoje pravice.

Iz zgodovine delavskega gibanja v svetu so nepozabna imena Rose Luxemburg, Dolores Ibarruri in mnogih drugih, ki so vse svoje življenje in moči posvetile boju za pravice delavskega razreda. Iz naše narodnoosvobodilne vojne so znana imena žena — narodnih herojev ter mnogih žena, ki so se borile v partizanskih vrstah, trpele v zaporih in koncentracijskih taboriščih, delovale na terenu ter podpirale narodnoosvobodilno gibanje. Mnoge izmed njih so žrtvovale svoja življenja za lepšo prihodnost naših narodov in narodnosti.

V izgradnji porušene domovine in graditvi naše samoupravne socialistične skupnosti so žene prispevale pomemben delež. Vedno več žena je bilo zaposlenih in so aktivno sodelovale v delovnem procesu in graditvi samoupravnih odnosov.

Zato je prav, da se zavemo, kolikšen je prispevek naših žena pri oblikovanju novih družbenih odnosov in da jim izrečemo priznanje za njihovo dejavnost.

Ob tej priložnosti izrekamo zahvalne in vzpodbudne besede vsem ženam in

Čestitamo
za
8. marec —
Dan žena

Nekatere značilnosti in rezultati poslovanja v letu 1976

Poslovanje naše delovne organizacije v preteklem letu lahko ocenimo, na osnovi doseženih rezultatov, kot zelo uspešno. Če se ocena glasi zelo uspešno, potem je tako visoka ocena dana vsem dogajanjem, delu in prizadevnosti vseh delavcev, posebno še zato, ker je bilo delo v preteklem letu povezano z izrednimi težavami in opravljeno v mnogo zahtevnejših in težjih pogojih poslovanja. Leto 1976 je prvo leto uresničevanja našega petletnega programa razvoja, s katerim smo si predvsem zadali nalogo, da stabiliziramo naša gospodarska gibanja, da povečamo produktivnost in kakovost dela ter da na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja racionalno trošimo sredstva in vso porabo omejimo na dejanske možnosti.

V letu 1976, kot prvem letu našega široko družbeno in zelo načrtno zasnovanega petletnega obdobja smo si predvsem zadali nalogo, da izboljšamo naš ekonomski položaj tako navzven kot navznoter. V zvezi s tem smo sprejeli vrsto družbenih dogovorov in sporazumov ter nekaj zakonov, ki sistematsko spreminjajo celotne družbene odnose. Predvsem smo se dogovorili, da je potrebno skladno razvijati celotno družbo, tako na področju izenačevanja pogojev za delo, tesnejšega poslovnega povezovanja in prevzemanja skupnih nalog in rizikov, skupnega vlaganja sredstev v dejavnosti, katere so zaostale za družbenim napredkom ter predvsem za skladen enakomeren razvoj in napredek osebnega in splošnega družbenega standarda. To je mogoče doseči le z najvišjo mero razumevanja naših pogojev in možnosti, s sodelovanjem vseh delavcev v združenem delu in medsebojnim sodelovanjem, ki temelji na solidarnosti. V praksi se ti cilji realizirajo tako, da vsak delavec v združenem delu samostojno razpolaga z dohodkom, katerega je ustvaril s svojim delom ter ga vlaga v tista področja dejavnosti splošnega družbenega pomena, na osnovi samoodločitve v okviru samoupravnih sporazumov, ki pomenijo in zagotavljajo enakomerno rast in razvoj celotne družbe in na ta način zagotavljajo izenačevanje pogojev dela in razvijanje osebnostnih in družbenih kvalitiet.

V letu 1976 smo sprejeli nekaj zakonskih predpisov, ki so pomenili odločno spremembo v primerjavi z dotedanjim stanjem. Tu mislimo predvsem na zakon, s katerim smo razrešili problem zadolževanja med posameznimi delovnimi organizacijami in drugimi organizacijami, ki je povzročalo kronično nelikvidnost in oviralo večino gospodarstva. Nalogo tega zakona je, da naj vsak posluje s svojimi sredstvi in v okviru svojih sredstev. To je imelo za posledico manjši pretok blaga, dokler se niso sredstva povrnila tistim, ki so jih ustvarili. Lahko ocenimo, da smo s tem zakonom dosegli cilj in da so posledice pozitivne in da so danes podani realni pogoji pozitivnim delovnim organizacijam

za nadaljnji napredek. Drug zakonski predpis, ki ureja oblikovanje dohodka in temelji na načelu, da je dohodek ustvarjen šele v trenutku, ko je prodano blago ali usluga tudi plačana, prav tako razrešuje osnovno prejšnjo pomanjkljivost, ko smo razdeljevali in trošili že dohodek, ki v celoti še ni bil realiziran. To prisiljuje vse udeležence v družbeni reprodukciji, da realno delijo in vlagajo tista sredstva, s katerimi dejansko razpolagajo. Pravtako smo na področju zunanje trgovine izvoza in uvoza sprejeli ustrezne predpise, katerih cilj je izravnati zunanjetrgovinsko bilanco in utrditi naš ekonomski položaj v svetu.

Seveda so vse te naloge naše skupne naloge, ki jih moramo vsi uresničevati, če hočemo doseči skupne družbene cilje. V tej širši luči naših skupnih ciljev je treba tudi gledati na vse nastale probleme, ki se včasih zde, gledano samo s stališča naše delovne organizacije, kot zaviralni ukrepi.

Prav gotovo posamezno delovno organizacijo lahko ti širši družbeni interesi začasno tudi ovirajo pri njenem razvoju in delu. Tudi v naši delovni organizaciji so se čutile posledice te širše družbene preobrazbe. Predvsem v preteklem letu nismo mogli realizirati naših načrtov pri

nadaljnji modernizaciji naših delovnih priprav. Najprej je primanjkovalo obratnih sredstev, ki so bila angažirana za kreditiranje kupcev in so bila v te namene uporabljena tudi sredstva, pripravljena za investicije in celo sredstva amortizacije so bila angažirana v ta namen. Nato pa je prišla še omejitev uvoza opreme in ostalega materiala. Zato bo potrebno pospešiti program modernizacije v letošnjem letu. Sprememba glede plačevanja medsebojnih obveznosti pa praktično ni vplivala, tako kot na večino drugih, na naš promet. Dejstvo je, da smo vso proizvodnjo leta 1976 tudi prodali in tako dosegli popolnoma normalni poslovni uspeh, za katerega lahko, upoštevajoč zaostrene pogoje, rečemo »zelo dober«. Naš plan in vse postavljene naloge v začetku leta 1976 so dosežene in celo presežene. Tako smo naš celotni dohodek dosegli z indeksom 108 kar pomeni, da je za 8% večji od planirane.

Tudi doseženi dohodek, potem ko smo pokrili vse stroške poslovanja, je dosežen v višini kot smo ga planirali tako, da nam omogoča, da smo iz njega pokrili vse obveznosti in dajatve, izdvojili iz njega vsa sredstva, ki jih združujemo ali posodimo na osnovi samoupravnih sporazumov ter izplačali tudi primerne oseb-

ne dohodke v skladu s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom. Višina osebnih dohodkov se je v preteklem letu povečala za približno 17%, povprečno na zaposlenega delavca pa znaša toliko, kot je povprečno v gospodarstvu v naši republiki. To povprečje je zelo visoko, če vemo, da je povprečje osebnega dohodka na delavca v tekstilni industriji najnižje v gospodarstvu. Dejstvo pa je, da smo take osebne dohodke zaslužili z delom, saj smo tudi fizično produktivnost dela presegli za približno 17% v primerjavi s prejšnjim letom.

Značilno za ostanek dohodka in njegovo razdelitev je, da večino teh sredstev namenjamo za posojila in združevanje sredstev, torej gredo iz naložb naše delovne organizacije. Kar dve tretjini teh sredstev vlagamo tja, kjer jih naša družba trenutno najbolj potrebuje in za kar smo se odločili z dogovori in sporazumi. Eno tretjino pa bomo uporabili za modernizacijo naših strojev in za formiranje sklada skupne porabe. Razdelitev teh sredstev po vseh prisotnih potrebah pa bo opravljena na naših zborih delavcev, ko bodo sprejemali zaključni račun za leto 1976 in se izrekli za dokončno razdelitev ustvarjenega dohodka.

Franci Kragelj

Kako bomo izpolnjevali plan

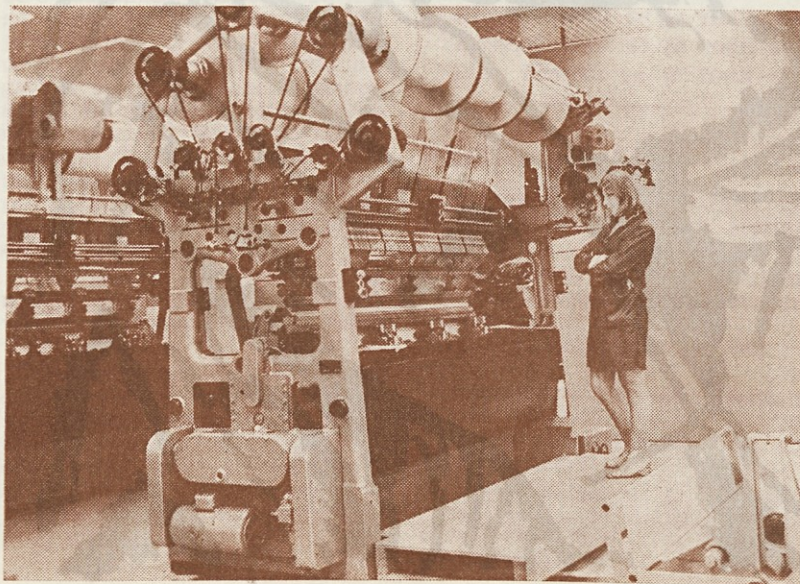
Predlogi temeljnih planov, ki so jih strokovne službe dobro pripravile, so po samoupravni poti sprejeti in sedaj je naša dolžnost, da vsak na svojem delovnem mestu zadolžitve vestno in kvalitetno izpolnjuje. Pred nami je načrtana pot, ki smo jo izbrali za doseglo postavljenih ciljev. Del leta je že za nami. Po evidentiranih rezultatih lahko ugotovimo, da so vsi člani delovne organizacije sprejete plane osvojili z vso vestnostjo in odgovornostjo. Sprejete plane izpolnjujemo in celo presegamo.

Prepričan sem, da bo tako tudi v bodoče.

Naš program proizvodnje je skrbno izbran za trg in se še dopolnjuje v obliki spremembe asortimenta, ki bo v prihodnje še bolj kot doslej, vseboval višjo stopnjo strokovne zahtevnosti. Čim bolj se bomo strokovno izpopolnjevali, večji bo razmak med nami in ostalimi konkurenti, čim boljša bo naša usposobljenost, lepše in cenejše bodo naše tkanine. To pomeni, da bomo naše izdelke lažje uveljavljali na domačem in tujem trgu. Ena od

zelo važnih tekočih nalog je nenehna kontrola nad stroški, oziroma lastno izdelavno ceno za posamezen artikel. Danes, ko razpolagamo s sodobnim računalnikom, katerega bomo morali zaradi čedalje večjih potreb še povečati, razpolagamo z informacijami, ki hitreje in točneje vodijo do poslovnih odločitev. Ob preverjanju podatkov ugotavljamo, kateri artikel v proizvodnji je bolj in kateri manj donosen. Če se zaradi objektivnih vzrokov pokaže, da neki artikel ni več rentabilen, je treba pristopiti k izvažanju ukrepov, za katere smo se domenili. Strokovne službe pričnejo z usklajeno akcijo. Prodajna služba skuša manj rentabilne artikole izločiti iz operativnega plana, razvojna služba skupaj s tehnično službo pa si prizadeva, zlasti, če je artikel zanimiv za trg, da ga »ozdravi« ali nadomesti z novim. Vse to izgleda zelo enostavno, vendar moramo priznati, da je za strokovno izpeljavo takih in podobnih akcij potrebno dovolj hotenja in strokovnega znanja. Potrebno je znanje širokega področja. Naši rezultati kažejo, da s takim kadrom razpolagamo, da pa ga moramo stalno izpopolnjevati z novo doseženimi izsledki iz različnih področij.

Naši sedanji in bodoči uspehi bodo v veliki meri odvisni od stopnje organiziranosti. Novi pogoji ob sprejetju Zakona o združenem delu nam nalagajo velike

Razgovor s pomočnikom generalnega direktorja

Tov. Peter Koleša, dosedanji direktor TOZD Surova tkanina, je bil na zasedanju delavskega sveta delovne organizacije imenovan za pomočnika generalnega direktorja. Postavili smo mu nekaj vprašanj in nanje je odgovoril takole:

Kakšne so najvažnejše naloge delovne skupnosti skupnih služb pri opravljanju storitev za temeljne organizacije združenega dela?

Pri organiziranju naše organizacije združenega dela na temeljne organizacije združenega dela imajo skupne službe naloge, da po svoji naravi dela po-

dolžnosti. Prepričan sem, da je naša delovna organizacija na tem področju napravila korak, katerega marsikdo ni pričakoval. Ob konstituiranju naše delovne organizacije v temeljne organizacije in skupne službe, nekaj časa ni bilo čutiti nekaj prednosti. Naša gledanja so bila nekoliko preozka, ko pa smo to našo organiziranost vzeli za svojo, lahko opazimo, da naše temeljne organizacije postajajo iz dneva v dan samostojnejše. Samoupravljanje in vodenje v manjših skupinah je lažje uveljavljati, razvijati in nadgrajevati. Čutiti je, da se s tem načinom vodenja in upravljanja kreira več predlogov za ekonomičnejše in boljše poslovanje, da je čedalje manj individualnih »komand«, temveč predlogov, ki po samoupravnem dogovarjanju preidejo v zadolžitve in individualno ter skupno odgovornost.

Naša nadaljnja pot je začrtana. Vse doslej doseženo bomo s skupnimi močmi nadgrajevali. Z enako zavzetostjo moramo razvijati strokovno sposobnost kot ostale dejavnosti. Samo vsestranski razvoj, vključno z razvojem samoupravnih odnosov ter ostalih družbenopolitičnih aktivnosti v DO in TOZD bo porok, da bomo tudi v bodoče uspešni in zadovoljni.

JANEZ NEBEC

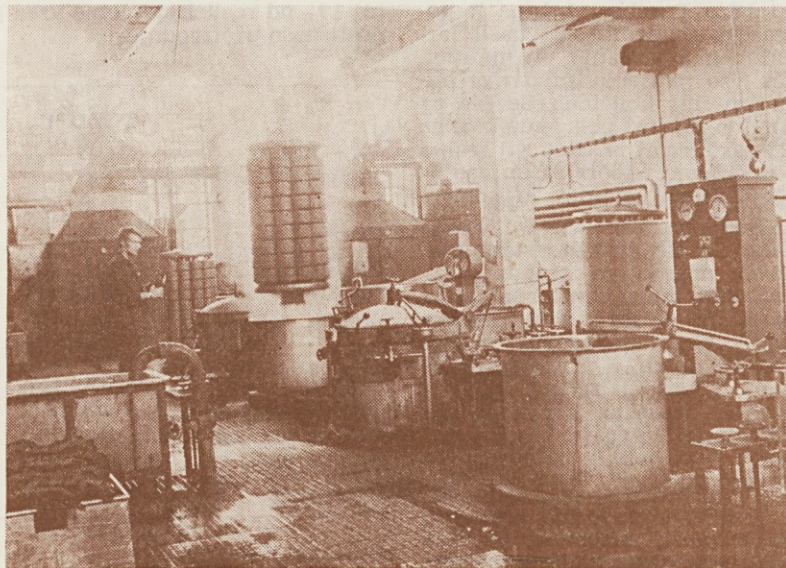
sredujejo svoje delo v najbolj strokovni obliki TOZD tako, da te lahko najracionalneje in najkvalitetneje poslujejo. To smatram tako za strogo strokovno delo, kot za družbenopolitično dejavnost, kar je tudi tesno povezano v združenem delu. Smatram, da bo treba zelo načrtno in strokovno obravnavati delovne invalide, jih zaposliti na ustreznih delovnih mestih ne glede na TOZD, ampak na delovno mesto, katera so strokovno preko zdravstvene službe ugotovljena za opravljanje dela določene vrste invalidov. Pri tem ne smemo ločiti ostalih problemov, kot so potrebe po stanovanjih, katere je potrebno ugotovljati na dejansko potrebo delavca v delovni organizaciji. Znatno več bo potrebno koristiti razne podatke, ki se zajemajo po posameznih fazah in oddelkih, tako v tehnični službi kot gospodarsko-finančni službi, da se jih analizira in na samoupravnih organih in strokovnih posveteih sklenejo določeni zaključki za izboljšanje dela, znižanje stroškov in podobno.

Kljub dobro pripravljenim planom, tako osnovnega kot operativnega in raznih razčlemb, se nenehno porajajo nove zahteve, nove oblike, hitrejše zajemanje podatkov itd., za kar smatram, da se bodo vse službe izboljšavam tudi prilagodile.

Osnova nadaljnjega razvoja delovne organizacije je dobro planiranje. Kaj bomo morali storiti na tem področju?

Tudi v bodoče mora izhajati dobro planiranje iz zahtev tržišča, glede na količino in interesantnost izdelka. To je najboljša zagotovitev, da pri pravočasnem planiranju lahko naredijo vse razčlembne in razporede dela, kar močno vpliva na zniževanje stroškov, v končni fazi pa na zadovoljstvo kupca in prazno skladišče. V prvi vrsti moramo prisluhniti zahtevam tržišča prav tako pa moramo z novimi, modernimi vzorci iskati kupca.

Tudi delegacije potrebujejo pomoč strokovnih služb. Kako bomo še bolje pomagali delegacijam za samoupravne interesne skupnosti in za zbor združenega dela?

Enako kot strokovno reševanje celotne problematike, moramo strokovno pomagati tudi vsem delegacijam pri njihovem delu tj. pri problematiki, katero predhodno obravnavajo za skupščine in samoupravne interesne skupnosti. Vsaka služba je dolžna na to problematiko dati strokovno obrazložitev, pri čemer bo lažje delo naših delegatov, ki se bodo vzporedno s tem spoznavali s problematiko in se izobrazili tudi na tem področju.

Kaj bomo morali storiti na področju vrednotenja dela in nagrajevanja po delovnih rezultatih?

Napoved vremena za marec

1.—4. Tople zračne gmote iz zahoda bodo le počasi prodirale proti vzhodu, tako da bo na severu in vzhodu še hladno. Razjasnitve bodo prinesle suho vreme. Nočne temperature 0°.

5.—8. Visok zračni pritisk iz Skandinavije bo povzročil, da se bo preko Anglije približal mokri zrak, ki bo povzročal vlažno in neprijetno vreme. Nastopili bodo močni vetrovi ter deževje in megla.

9.—11. Zaradi padca temperature bo prišlo v srednji Evropi do ponovnega sneženja posebno v višjih legah. Nevarnost poledic, vendar zatem naraščajoče umirjanje v atmosferi.

12.—17. Z južnozahodnimi vetrovi bo postopoma naraščala temperatura. Porast zračnega tlaka bo vplival na razjasnitev ter skoraj poletne temperature. Okrog 15. ali 16. možnost neviht.

17.—22. Ciklonske motnje bodo povzročale na obali vetrovno in viharo vreme z izdatnim dežjem. Viharno vreme bo seglo tudi nad Evropo.

23.—25. Prehodni mrzli vetrovi pa menjajoča oblačnost. Sneg samo v gorah, hladne noči.

Ne smemo reči, da nismo na tem področju ničesar naredili, temveč lahko mirno trdim, da so člani komisije za delitev osebnih dohodkov, ki so bili imenovani od DS, opravili to dolžnost strokovno, v najboljši veri pravičnosti in zadovoljstva. Ker pa je ravno na tem področju vedno nekaj novega tako tudi pri družbenem dogovoru o delitvi dohodkov, bo potrebno ne samo občasno, temveč stalno delati na področju vrednotenja delovnih mest, katera merila bi bila tudi najboljše za ocenitev posameznega delovnega mesta in za nagrajevanje po vloženem delu, kar nam nalaga tudi zakon o združenem delu.

Vladimir Kočevar

25.—30. Pri naraščajočem zračnem tlaku bodo z juga prodirale tople zračne mase. Okrog 29. ali 30. zopet nevihte in delna ohladitev.

Anton Jesse

PISMO TOV. RODETA

Težko mi je najti primerne besede, s katerimi bi se vam zahvalil za izrečeno zahvalo, katero sta prebrala tovarišica Murn Marija in Modic Bogo ter ostali sodelavci na zasedanju delavskega sveta dne 23. 12. 1976.

Za vse tople besede in za tako dragoceno darilo, katera ste mi kupili, se iskreno zahvaljujem vsem članom delovne organizacije.

Zelim vam tudi v bodoče iskrenega sodelovanja med vsemi družbenopolitičnimi organizacijami ter samoupravnimi organi, kakor ste to znali tudi dosedaj. S takim navdušenjem ter tako poštenim hoteljem, kakor ste ga tudi do sedaj gojili, uspeh ne more izostati.

Trdno sem prepričan, da boste tudi v bodoče vsako leto ugotavljali večje uspehe prav na vseh področjih. Dosedanja izkustva in znanja boste združili z novimi dognanji in tako bo večji napredek s sorazmerno manjšim znojem.

Samo v slogi je moč!
Bernard Rode

ZAHVALI

Ob smrti mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem za izraženo sožalje in za darovani denar namesto venca.

Zofija Ratkovič

Ob smrti moje ljubljene mame se vsem iskreno zahvaljujem za darovano cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Jožica Cof

Pomen kakovosti v programu naše DO

Produktivnost v naši DO opredelujemo vedno kot produktivnost in kakovost izdelkov.

Oba pojma sta med seboj tesno povezana in jih je treba vedno obravnavati skupaj. Nič novega namreč ni, če rečemo, da se produktivnost lahko poveča na račun poslabšanja kakovosti. To ve vsak član naše delovne organizacije in zato skoraj ni med nami delavca, ki se ne bi po tem pravilu tudi ravnal, seveda v korist kakovosti izdelkov. Naša skupna želja je, da bi temu res bilo tako. Zakaj?

Vsakomur, ki vsaj kot običajen občan in ne kot delavec v tekstilni industriji spremlja razvojne možnosti tekstilne industrije in srednjeročni program razvoja celotne industrije vidi, da nismo tekstilci v prioritetnih panogah. Vsaj v Sloveniji je temu tako. To pa pomeni, da bomo težko nabavljali investicijsko opremo iz uvoza, da bomo še vrsto let imeli težave pri uvozu repromateriala različnih asortimentov in podobno. S temi problemi je v veliki meri povezana možnost čimprejšnje odprave nočnega dela žena. In še bi lahko naštevali težave, ki nas bodo spremljale pri realizaciji naših perspektivnih ciljev.

Temeljno izhodišče za sestavo srednjeročnega razvoja tekstilne industrije SR Slovenije ne predstavlja bistveno povečanje obsega proizvodnje, ampak KVALITETO PROIZVODNJE.

Trdimo lahko, da v naši DO že leta nazaj stremimo uresničiti in zadovoljiti to parolo. Mi smo kakovost vedno obravnavali prav tako obširno kot produktivnost.

V sodobni organizaciji dela prištevamo kakovosti dela popolnoma enak pomen kot samemu proizvodnemu procesu, večkrat pa je potrebno, da ga dvignemo celo na višji nivo.

Pri nas je tudi v organizacijski strukturi, kakovost enakovrni partner proizvodnega procesa.

Obravnava kakovostnih elementov po utečenih metodah se prične pri vhodni kontroli surovin, se nato priključi proizvodnemu procesu in konča ob intenzivnem pregledu končnega izdelka. Pri nas se cel proces kontrole prične še prej in konča še kasneje, če upoštevamo, da faktorje kakovosti uporabimo že pri planiranju proizvodnje tekočega asortimana in vsakega artikla. Prav tako upoštevamo kakovostne elemente že pri nabavi nove

leži celotna odgovornost za proizvodnjo, produktivnost in kakovost. To so ljudje. To smo mi, delavci, člani naše delovne organizacije. Tudi na kadrovske področju lahko rečemo, da imamo zadovoljivo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih. Imamo dovolj strokovnega kadra in služb, ki vodijo, usmerjajo, kreirajo in konstruirajo tehnološki proces, da bi v končnem cilju dosegli najboljšo kakovost, produktivnost in s tem rentabilnost dela. Stalno planiramo nove izobraževalne akcije, da bi to stanje še izboljšali.

Znano je, da celo novi stroji včasih niso popolnoma prilagojeni tehnološkim potrebam, da o starem strojnem parku ne govorimo. Zato se nam tudi na področju izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, skratka na inovacijskem področju ponuja dosti prilik za delo. V zadnjih letih se tudi tu čuti več stremljenj uporabe uma in pameti za doseg boljših rezultatov dela.

Iz vseh navedb o našem delu lahko zaključimo, da smo dobro organizirani in tudi z rezultati našega dela smo doslej lahko zadovoljni. Smo pa ljudje pač taki, da vedno želimo naprej, še več in bolje. In če ne bi bili taki, bi nas čas in okolica prehitela. Vedno, ko načrtujemo in ko delamo, želimo to opraviti čimbolje. Ko pa je delo končano, ugotavljamo, kaj bi morali storiti, da bi bilo še bolje. Včasih nam pa za očno našega dela zadoščajo tudi rezultati, dobri ali slabi. Služijo nam za bazo, da si na podlagi teh postavimo realne naloge za bodoče delo.

Ko govorimo o kakovosti in pomenu kakovosti, pogledimo, kako smo delali preteklo leto in kakšne naloge so pred nami v letošnjem letu.

— V letu 1976 smo izdelali skoraj 6 milijonov metrov blaga.

— Od izdelane količine blaga smo izdelali več kot 500 tisoč metrov blaga s popustom.

— K popustom moramo prišteti še izgubo zaradi bonifikacij, ki predstavljajo skoraj 150 starih milijonov izgube.

— Zaradi nekurantnosti blaga in zahtevnosti trga po dobri kakovosti je bilo treba nekaterim artiklom komercialno znižati prodajno ceno, kar predstavlja skoraj 1 % od realizirane letne vrednosti naše proizvodnje.

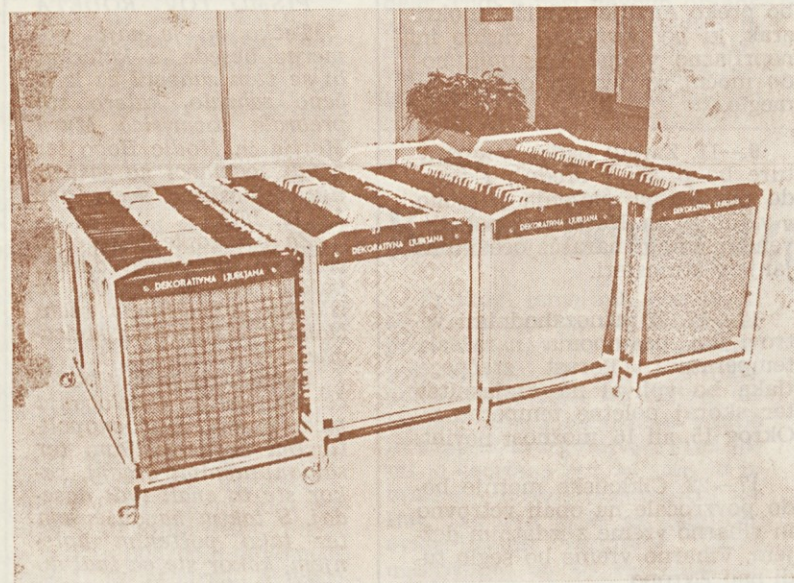
— Tudi vsi odrezki blaga, ki se režejo od kosov pri šivih, ker tako zahteva tehnološki postopek in odrezki na koncu kosov, ki so slabe kakovosti so nanesti preračunano v dinarje 25 starih milijonov.

— Skupna izguba zaradi nekurantnega blaga v letu 1976 je znašala 2,19 % od bruto realizacije, kar lahko ocenjujemo za previsok odstotek.

Največ napak se naredi v TOZD A, kar je razumljivo, saj se tam preja previja, suka, barva in snuje v osnove in votek ter tke v surovo tkanino. Tu je največ možnosti da pride do napak. Pomislimo samo na našo pestro proizvodnjo, raznovrstnost materialov, barv, številke preje, različnih artiklov in vrst tkanin. Pomislimo tudi skozi koliko rok gre preja da pride kot surova tkanina iz tkalnice. Če samo ena faza v tehnološkem postopku popusti v kvaliteti svojega dela, povzroči naprej kljub večjemu prizadevanju običajno slabšo kakovost izdelka. Sedaj pa premislimo, kakšne koristi bi imeli vsi skupaj, če bi vsak delavec pri nas samo za malenkost poboljšal svoje delo z večjo pozornostjo ob delu, z večjo natančnostjo, s takojšnjim javljanjem in ukrepanjem, ko se pojavi vzrok za poslabšanje kvalitete. In še bi lahko naštevali.

Isto se dogaja v TOZD B, kjer obdelujejo že kosovno blago. Slabo popraviljanje, barvanje, obdelave v apreturi, adjustiranje in skladiščenje lahko s skrbjo izdelano kvalitetno blago pokvari. Tu je škoda še večja, saj se pokvari hkrati cel kos ali celo več kosov blaga. Tudi pri notranjem transportu poškodujemo, umažemo, zmocimo ali kako drugače pokvarimo tkanino in isto kot je bilo omenjeno za surovo tkanino velja tudi tu. Z večjim prizadevanjem vseh nas bi znižali procent nekurantnega blaga in tako na razmeroma enostaven način — brez novih investicij in naprav ustvarili večji dohodek.

Razumljivo je, da se še pri tako skrbnem delu napravi nekaj nekvadratnih izdelkov. Toda ali ni lanska izguba le prevelika? Premislimo, ali smo res dali vse od sebe in delali dovolj skrbno. Vsak naj da roko na srce in pobjeska po svoji vesti. Primerjajmo mesečni količinski odstotek slabe kakovosti v lanskem letu:

Kljub navedenim težavam pa načrtovalci srednjeročnega programa razvoja tekstilne industrije Slovenije, nadaljnega razvoja ne ocenjujejo slabo. Tekstilci moramo tudi v bodoče skrbeti za afirmacijo v povečani produktivnosti in proizvodnji s posebnim poudarkom na boljši oziroma vrhunski kakovosti vseh vrst tekstilnih izdelkov.

Zavedati se moramo, da bomo predvsem z vrhunsko kakovostjo izdelkov lahko rentabilni, kar pa je predpogoj, da bomo še naprej eksistirali.

Povečana proizvodnja bo v glavnem slonela le na modernizaciji proizvodnje. Z dobro kakovostjo pa bomo sposobni še bolj suvereno prodajati na tujem, konvertibilnem trgu in tako upravičiti porabo deviznih sredstev za nakup repromateriala in investicijske opreme.

V srednjeročnem programu razvoja tekstilne industrije SR Slovenije je zapisano:

strojne opreme, pri remontih in modernizacijah. Upoštevani so tudi pri nabavi surovin in pomembnih sredstev, utenzilij in tako dalje. Posebna skrb pa je posvečena namembnosti naših artiklov in obnašanju ob uporabi, kar vse skušamo predvideti že na vzorčnih količinah. Seveda pa izredno važnost polagamo tudi na estetsko stran izdelka, saj stalno povečujemo napore za doseg še sodobnejših dizajnov in kreacij.

Sodobna kreacija in visoka kakovost izdelkov predstavlja osnovne pogoje za osvajanje tržišča. Zato nam mora biti jasno, da bomo dosegli naša planska predvidevanja srednjeročnega razvoja samo v primeru, da se bomo opredelili za pot, ki jo je osvojila tekstilna industrija razvitih dežel in to je: visoka produktivnost dela in vrhunška kakovost izdelkov.

Vse doslej niso bile omenjene strokovnost, miselnost, obveščnost in izkušnje tistih, ki na njih

	TOZD A	TOZD B	Usluge material	Skupaj
Januar	6,4	1,5	5,5	13,4
Februar	6,4	1,3	3,5	11,2
Marec	5,8	1,1	3,5	10,4
April	7,4	1,2	6,0	14,6
Maj	6,6	0,6	3,0	10,2
Junij	5,7	0,7	1,5	7,9
Julij	3,8	0,4	4,3	8,5
Avgust	3,8	0,7	2,1	6,6
September	4,3	0,6	1,5	6,4
Oktober	5,0	1,2	1,6	7,5
November	4,5	0,5	1,4	6,1
December	5,1	0,6	1,4	6,8

(Nadaljevanje na 5. strani)

Program investicij v letošnjem letu

V okviru načrtovanj dela za tekoče leto je bil izdelan tudi program investicijskih vlaganj v osnovna sredstva. Temu planu pripisujemo letos še poseben pomen, ker lanskega nismo uspeli v celoti realizirati in zato tudi zaostajamo po našem srednjeročnem programu razvoja. Na izvršitev plana v preteklem letu so vplivale težave pridobivanja soglasij za uvoz opreme. Letošnji program investicij v opremo vsebuje tudi nerealizirana delovna sredstva iz plana 1976. Za celotni investicijski program se že iščejo potrebna soglasja za uvoz opreme in upamo, da jih bomo v tem letu tudi dobili in tako za-

gotovili potreben razvoj naše DO.

V letošnjem letu želimo začeti s postopno zamenjavo statev v stari pliš tkalnici, skladno z načrtovanjem postopne ukinitve nočnega dela žena. Ti tkalski stroji po svoji fizični obrabi in fizičnem staranju še niso dotrajali, vendar postajajo tehnično in ekonomsko zastareli. V tem smislu jih izpodrivajo moderne, produktivnejše, brezčolnične Günne statve, opremljene s podajalci votka.

Istočasno z zamenjavo tkalskih strojev moramo zagotoviti tudi kapacitete snovanja, zato je predviden nakup snovala. Pri iz-

boru snovala je bila upoštevana pomembnost te tehnološke faze — tako v pogledu izkoriščanja statev kot tudi kvalitete. V pripravljavnici moramo tudi povečati kapacitete previjanja. To fazo moramo tudi izboljšati v pogledu enakomernejšega mehkega navijanja za barvanje. Prav tako pa je potrebno tudi znižati stroške previjanja, zato je predviden nakup AVTOCONERJA s 50 vreteni.

Povečanje nekaterih artiklov zahteva tudi dodatne strojne kapacitete v apreturi. Potrebna bo še ena linija za obdelavo art. 8331 in 8260. V ta namen bodo izdelani še 3 raztepalni stroji (v naših delavnicah), planira se nakup strižnih strojev in stroja za voluminiranje tkanin. Za razvoj hrbtnih premazov in povečanje zmogljivosti na sušilnih strojih je planiran nakup mešalca za pripravo penastih apretur.

V barvarni tkanin želimo pomeniti kosovno barvanje nekaterih artiklov ter zagotoviti boljše reproduciranje, zato vključuje plan investicij tudi OVERFLOW HT barvni aparat. Povečanje količin volnenih tkanin, za katere želimo pridobiti ustrezni zaščitni znak, nam narekuje pridobitev ustrezne valjke. Poskušali bomo dobiti že kako rabljeno, če pa nam to ne bo uspelo, bi jo izdelali doma.

Za rentabilnejše delo pri pripravi vzorcev je predvidena nabava 50 kg HT barvnega aparata za križne navitke. Letošnji program obsega tudi rešitev dolgotrajnega problema čiščenja tkanin

v šivalnici z nakupom »VIDROMAT« stroja. To bi zagotovilo boljše delovne pogoje na nadaljnjih fazah dela (manj prahu) ter tudi boljšo kvaliteto nekaterih lasnih tkanin.

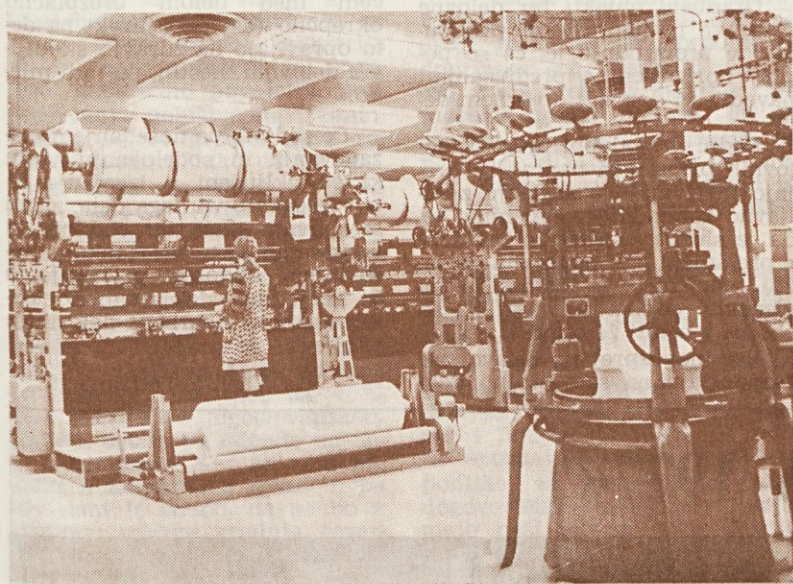
Naš plan investicij v opremo vsebuje še vrsto drugih delovnih sredstev, s katerimi želimo predvsem izboljšati kvaliteto, zagotoviti lažje in varnejše delo, odpraviti ozka grla, nadomestiti fizično izrabljene delovne naprave, znižati stroške in si z njimi zagotoviti nadzor nad kvaliteto.

Investicijski program gradenj pa predvideva izgradnjo skladišča gotovega blaga (12,5×45 m). Z njim bomo v 4 etažah pridobili ca. 2250 m² površine. Za gradnjo bodo v kratkem pridobljena ustrezna soglasja, izbran je izvajalec gradbenih, obrtniških in instalacijskih del tako, da z realnostjo pričakujemo začetek gradnje s 1. marcem. Izvajalec je sprejel rok za izgradnjo 8 mesecev, kar pomeni, da bo možno skladišče s 1. novembrom že prevzeti.

V tekočem letu je potrebno pripraviti vse potrebne načrte in dokumentacijo za gradnjo pripravljavnice, ker ni realnih ugotovitev, da bi bilo možno odkupiti Šenkovega zemljišča prej kot v 2 letih. S tem pa je onemogočena gradnja apreture. Pripraviti bo potrebno tudi načrte za adaptacijo dodatnega zaklonišča in načrte za plinsko omrežje. Naš plan zajema še izdelavo idejnih načrtov za nadzidavo popravilnice in idejne načrte za dograditev apreture.

Za uresničitev vseh teh načrtov pa bo potrebna velika aktivnost vseh delavcev v naši DO.

Edo Lozar

(Nadaljevanje s 4. strani)

Iz tabele se lepo vidi, da smo najslabše delali v začetku leta predvsem v aprilu. Takrat je o slabi kakovosti razpravljali celotni strokovni kader in si zadal naloge za takojšnje izboljšanje. O tej zadevi so razpravljali tudi samoupravni organi in sprejeli določene sklepe. Rezultat v tako široki akciji ni izostal. Verjetno takrat ni bilo med nami nikogar, ki ne bi slišal za ukrepe za izboljšanje stanja. In dokazali smo, da znamo dobro delati, saj so se re-

kov. Pri tem je za proizvodnjo predviden 1%, ostali 1% pa za komercialna nižanja. Skozi celo leto bomo sledili nihanju slabe kakovosti in sproti ugotavljali vzroke, da bomo vsak pojav že v začetku popravili. Seveda pa se bomo trudili, da bi bila naša kvaliteta izdelkov res vrhunska in da bi planiranih odstotkov ne dosegli. Trdimo lahko, da smo letos pričeli dosti bolje od lanskega leta, kar nam kažejo rezultati v mesecu januarju:

TOZD A ima količinsko slabe kakovosti	5,6 %
TOZD B ima količinsko slabe kakovosti	0,7 %
Material in usluge slabe kakovosti	2,4 %
Skupno smo v januarju izdelali	8,4 % slabega blaga,
kar predstavlja vrednostno:	
— za proizvodnjo	0,91 %
— za komercialna nižanja	0,84 %
— skupaj	1,75 % (od plan. 2 %)

zultati še izboljševali iz meseca v mesec. Sedaj naj pa vsak pri sebi napravi račun. Če bi vse leto delali tako kot v drugi polovici, bi prihranili ogromna sredstva in to v čistem dohodku. Po takem spoznanju ne sme biti med nami nobenega, ki bi še podvomil v naše sposobnosti, delati dobro in kvalitetno.

Tudi v letošnjem letu smo si postavili nalogo v letnem planu, da vrednostno ne smemo preseči 2% od bruto realizacije zaradi izgub vsled nekurantnosti izdel-

Zaskrbljujoč pa je podatek pri bonifikacijah, zaradi katerih nismo našim kupcem zaračunali 1370 m tkanin v vrednosti preko 14 starih milijonov, kar je odločno previsoka številka.

S tem prispevkom smo hoteli poudariti, kako veliko vlogo igra v proizvodnem procesu, že samo iz ekonomskega stališča gledano, kakovost dela in izdelkov. Ne smemo pa pozabiti tudi drugega dela, to je ugled in konkurenčnost na tržišču.

Bogdan Reisp

Dolenškovi Heleni v spomin

Draga Helena!

Znova je prenehalo biti srce, ki si je prizadevalo, da bi Tvoje življenje ne ugasnilo. Dolgo se je trudilo, a je na tej naporni poti omagalo. Koliko časa je minilo, ko je začelo pešati Tvoje zdravje, vendar se nam zdi kot da si šele pred kratkim zapustila svoje delovno mesto. Spopadla si se z neizprosno usodo, ki je ugasnila svetlobo tvojega življenja.

Na Tvoji življenjski poti je stalo mnogo ovir, ki si jih s trudom premagala. V letih najhujše svetovne krize si se rodila vojaškemu invalidu, kot eden izmed peterih otrok. Na Tvoji dolenjski domačiji si vsak dan trdo delala, da se je družina lahko preživljala. Vojna leta si preživela v tistih letih, ko je mladost najlepša. Dva Tvoja brata sta se udeležila narodnoosvobodilne borbe in darovala mladi življenji.

Tudi prva povojna leta, ko smo gradili porušeno domovino, si kot doraščajoče dekle ostala doma. Pred 17 leti si se preselila v Ljubljano. Tu si našla svoj drugi dom in tu si živela s svojim možem in s svojima otrokoma.

Pred sedmimi leti si prišla v našo delovno organizacijo, ki si

ji bila zvesta do konca svojega življenja. Tovarna je bila Tvoj drugi dom. S sodelavci si se vedno dobro razumela in zato smo Te imeli radi. Bila si mirna, potrpežljiva in prizadevna delavka, vzor mnogim mlajšim sodelavkam.

Ljubila si ljudi, ljubila si svoje delo, svoj dom in svojo družino. Tudi v najtežjih trenutkih, ko so Ti pojemale življenjske moči, si ohranila zaupanje vase in v lepšo prihodnost. V tebi je gorel neizčrpen žar optimizma, ki Ti je dajal poguma, da si junaško vztrajala v svojem trpljenju. Koliko lepih načrtov bo ostalo neizpoljenih, ker Ti je kruta usoda pretrgala nit življenja.

Spoštovali smo Te kot človeka in kot delavko. Za Teboj bo ostala praznina, a lep spomin na čase, ki smo jih skupno preživljali pri delu.

Tvojemu možu, Tvoji materi, otrokoma in vsem svojem izrekamo najiskrenejše sožalje v imenu sodelavcev Dekorativne,

Draga Helena, POČIVAJ V MIRU!

Poročilo o varnem delu v letu 1976

V preteklem letu smo v DO Dekorativne raziskovali in evidentirali 71 poškodb pri delu. Od teh se jih je 56 pripetilo na delovnem mestu v delovnem času ter v zvezi z delom, 15 pa na poti v službo ali iz službe.

Najbolj pogosto so se poškodovali delavci TOZD C, in sicer 22,4 poškodb na 100 zaposlenih ali vsak peti delavec. Nato slede delavci TOZD B s 5,6 poškodb na 100 zaposlenih ali s vsakim 15. poškodovancem ter delavci TOZD A s 3,7 poškodb na 100 zaposlenih oziroma vsakim 18. poškodovanim delavcem. V DSSS ni bilo registriranih poškodb pri delu. Pogostost nesreč pri delu v celotni DO znaša 5,7 poškodb na 100 delavcev ali drugače povedano, v 1976. letu se je v DO Dekorativne poškodoval pri delu vsak 17 delavec.

Če upoštevamo republiško in tovarniško poprečje pogostosti poškodb pri delu iz leta 1975, ki znaša 6,3 poškodovanih na 100 zaposlenih ali, da se je poškodoval vsak 15. delavec, lahko trdimo, da smo v letu 1976 za 9% zmanjšali pogostost poškodb.

Toda, pogostost poškodb nam ne da popolne slike varnega dela oziroma ogroženosti naših delavcev na delu. Zaradi tega pogledimo drugi dejavnik tj. čas zdravljenja posameznih poškodb, kar štejemo kot merilo resnosti poškodb.

Vsako poškodbo, ki se je pripetila na delovnem mestu v delovnem času ter v zvezi z delom so zdravili poškodovanci TOZD A poprečno 20 delovnih dni, TOZD B 10,8 in TOZD C 9,4 dni. Resnost poškodb za celo DO znaša 15 dni po poškodbi. Če k temu prištejemo še poškodbe na poti na delo in z dela, se resnost poškodb močno poveča, in sicer v TOZD A na 26,4, TOZD B 11,1, TOZD C 9,4 in za celo DO na 19,2 dni na poškodbo.

Lahko rečemo, da je ocena težavnosti nesreč pri delu, tj. 1,1 izgubljenih dni na vsakega zaposlenega delavca boljša za 9,2% od republiškega poprečja (1,2) iz leta 1975.

Iz analize materialnih virov poškodb ugotavljamo, da se je 39% ponesrečenih poškodovalo na strojih, 61% pa na drugih virih kot so to razni delovni pripomočki, orodje, oprema, polizdelki, izdelki in podobno. Največ poškodb na strojih se je pripetilo v TOZD A, in sicer 23%, sledita TOZD B s 13% in TOZD C s 3%.

Zelo narobe bi storili, če bi samo po teh številkah sodili o varnosti naših strojev, kajti z raziskavo je ugotovljeno, da se le 19,6% vseh poškodb pripetijo na gibljivih delih strojev, od tega 1,7% oziroma je ena poškodba zaradi pomanjkljivo projektiranega delovnega postopka na stroju, vse ostale so posledice kršitev delovnih obveznosti, pri katerih največkrat gre za nepazljivo in nepravilno izvajanje dela. Ostali vzroki poškodb se pojavljajo skoraj v posameznih primerih.

Iz ugotovljenega sklepamo, da zaradi tehnične zaščite strojev v prejšnjem letu ni bilo poškodb, razen ene, ki je le v zvezi s strojem.

Značilen, zlasti za TOZD B, je podatek, da se je v DO 17% vseh

poškodb pripetilo na negibljivih delih strojev. Po obliki so te poškodbe padci in udarci rok, nog ali drugih delov telesa v negibne dele strojev.

Ostali viri poškodb so nastopali manj ali več enakomerno. Vzroki poškodb ravno tako kot prejšnji opozarjajo, da kultivacija dela ni končana, ter da moramo naprej skrbeti za strokovno in varnostno usposabljanje in izpopolnjevanje naših delavcev.

Vsem poškodovanim je takoj ob poškodbi nudena strokovna prva pomoč. Sanitetnega materiala je porabljeno neprimerno več kot so to potrebe zahtevale.

Obdobje zdravstvene preglede v preteklem letu je opravilo 277 delavcev na ambulantni za medicino dela ZD Siška. Pri teh niso ugotovljena profesionalna obolenja. Od vseh pregledanih delavcev je 67 oziroma 38% popolnoma zdravih, pri ostalih so ugotovljena akutna in kronična obolenja. Zdravstveno so naši delavci najbolj prizadeti zaradi ploskih stopal, vnetja sečevodov, obolenja hrbtenice, sklepnih obolenj in drugo. Kadrovska služba v sodelovanju z ustreznimi vodilnimi delavci in strokovnimi službami skrbi, da je vsak kronični bolnik razporejen na delo, ki mu ne škoduje.

Glede obdelanih zdravstvenih pregledov pogrešamo boljši vpogled v zdravstveno stanje slušnih organov naših delavcev.

V preventivnem smislu je delovna organizacija nenehno skrbela za čim boljše izvajanje in pospeševanje varnega dela. Omenimo le važnejše ukrepe:

V soglasju z organizacijskimi in tehnološkimi spremembami se urejujejo in izpopolnjujejo samoupravni in splošni akti iz varstva pri delu. Tako smo v prejšnjem letu sprejeli samoupravni sporazum o varnem delu, izdelali novi osnutek pravilnika o varnem delu in vrsto njegovih dodatkov v obliki seznamov in navodil iz varstva pri delu.

Gradbeni objekti ter delovne priprave in naprave se vključujejo v proizvodnjo le, če so poprej opremljeni s predpisanimi navodili in dokazili o varnem delu.

Redni in obdobji pregledi delovnih priprav in naprav se urejajo in izvajajo v soglasju z veljavno zakonodajo. Omenimo le, da je služba za varstvo pri delu v prejšnjem letu opozorila na ca. 266 tehničnih, varnostnih in higienskih pomanjkljivosti, ki so skoraj v celoti že odpravljeni.

Vsi novospredeti delavci se razporejajo na samostojno delo

šele potem, ko jih je DO usposobila za varno delo.

Obdobji preizkus znanja iz VD v prejšnjem letu je uspešno opravilo 670 delavcev. 175 delavcev se zaradi bolniškega, porodniškega ali rednega dopusta preizkusa ni udeležilo, kar bodo opravili v letošnjem letu.

Za osebno varstvo pri delu so delavci DO Dekorativne v letu 1976 dobili 998 varstvenih oblek, 701 par rokavic, 139 parov zaščitnih čevljev, zadostno količino »švedske« vate za zaščito sluha ter vrsto drugih zaščitnih sredstev in opreme.

Za izboljšanje delovnih pogojev delavci DO je participirala nabavo 675 parov ortopedskih čevljev in preskrbela vsem delavcem med delom brezplačno okrepčilo (čaj), tistim, ki pa delo opravljajo na zdravju škodljivih delovnih mestih, pa tudi mleko.

Če sodimo po dosedanjem prizadevanju in sodelovanju vseh, ki so vključeni v izvajanje in pospeševanje varnega dela, zlasti strokovnih služb ter vodilnih in vodstvenih delavcev, lahko v naslednjem obdobju pričakujemo še večji napredek varnih delovnih razmer in varnega delovnega okolja.

Vasilije Petronijević

Sejem »MODA 1977«

V Ljubljani na Gospodarskem razstavišču je bil meseca januarja sejem tekstilnih izdelkov »Moda 1977«. Ta sejem je zelo poznan v Jugoslaviji, ker na njem razstavljajo najboljši proizvajalci tekstila svoje najnovejše izdelke. Tudi čas, to je januar, je za kupce zelo primeren za sklepanje pogodb oziroma za pregled proizvodnih programov posameznih tekstilnih tovarn. Obiskovalci sejma so tako poslovni ljudje kot tudi končni potrošniki, ki v velikem številu prihajajo na sejem, da bi videli, kako se bodo oblačili v tem letu. Često pa je slišati kritiko potrošnikov, da lepi izdelki, ki so razstavljeni na sejmu, velikokrat nato ne pridejo v trgovine, kjer bi jih potrošnik lahko kupil. Kritika je precej upravičena, mislim pa, da je krivda v glavnem na strani trgovine, ki potrošnika ne pozna dovolj in je zato zanj nakup novega, modernega blaga oziroma izdelka, v za izdelavo primerni količini, preveč tvegan. Zato čisto ostaja pri starih artiklih in zelo počasi in previdno kupuje nove proizvode. Tako se nazadnje lahko celo zgodi, da nov artikel modno zastari preden je sploh prišel do potrošnikov. Nekaj krivde za tako stanje je verjetno tudi na sami tekstilni industriji.

Po mojem mnenju pelje pot k izboljšanju le preko izboljšanja strokovnosti poslovanja v trgovini in tudi v industriji, pa tudi preko delitve tveganja pravično med industrijo in trgovino, kar novi »Zakon o združenem delu« ne samo omogoča, temveč tudi zahteva.

Naša tovarna je imela letos na sejmu »Moda 77« nov, večji razstaveni prostor kot prejšnja leta. Novi prostor je omogočil, da

smo naše izdelke lepše prikazali, pa tudi več prostora je bilo za poslovna dogovarjanja. Tako trgovci kot potrošniki so naše izdelke pohvalili, prav tako tudi ureditev razstavnega prostora. Posebna komisija nam je podelila tudi najvišje priznanje za naše izdelke, to je »ljubljski zmaj«.

V času sejma so nas obiskali številni kupci, največ trgovci. Prodali smo lepe količine blaga, tako iz zaloge kot tudi iz redne proizvodnje. Lahko rečemo, da je bil sejem za nas zelo uspešen in so se izplačali vsi stroški in delo v zvezi z njim.

Trgovci so prihajali iz vseh krajev države, največ pa iz Srbije. Naročali so največ pliš tkanine, vendar tudi v ostalih tkanih nismo ostali brez naročil.

Ljubljanski potrošniki so v velikem številu obiskali sejem »Moda 77«. Ker potrošniki v glavnem kupujejo naše tkanine že vgrajene na pohištvo, se zaradi tega pač toliko ne zanimajo za samo blago. Opazili pa smo zanimanje za nekatere nove, moderne izdelke, za katere trgovci npr. ne kažejo nobenega zanimanja. To dejstvo smo si zabeležili in ga bomo uporabili kot argument pri propagiranju teh izdelkov pri naših kupcih, to je trgovini in pri tovarnah pohištva.

Oči potrošnikov pa so zlasti pritegnile naše lepo razstavljene tapiserije. Bilo jih je malo, vendar so se potrošniki pri njih veliko ustavljali, spraševali za ceno, kje bi jih lahko naročili itd. Naša ročna tkalnica res zasluži pohvalo.

Janez Mlakar